

Året der gik i 2024.

Uge 51. Glædelig jul.

Uncle Jack har fået sin julehilsen fra England. Her i sommer var det 80 år siden flyveren med besætningen styrtede ned. Her 3 generationer efter 2-verdenskrig er der igen mørke skyer, der trækker sig sammen og truer freden. Vi burde have lært af fortiden, at krig kun giver tab og smerte, også for dem der vinder krigen. På kirkegården i Gl. Rye er flyvergraven ryddet for små træer og buske, der var blevet for store, og der skal plantes nyt. Det ser lidt tomt ud på gravstedet lige nu. Jeg glæder mig til, at der kommer ny beplantning næste forår. Gravstenene vedligeholdes af Commonwealth War Graves Commission og gravstedet af menighedsrådet i Gl. Rye.

Uge 49. Besøg af Gl. Buurholt.

De tidligere år har jeg solgt min byg/ært til en husdyrbruger. I år er det anderledes, for jeg har solgt ærterne i min byg/ært til Aurion i Hjørring, der har et voksende salg af bælgrugter til konsum. Til at skille ærterne fra byggen har jeg haft besøg af firmaet Gl. Buurholt, der er specialiseret i at rense og sortere korn og bælgsæd. En sugetrykblæser har blæst afgrøden op i nogle centrefuger på lastbilen, og ærterne er blevet sneget op i bigbags, og byg-delen er blæst op i min kornvogn, som så er blevet tømt på gulvet i laden. Der er blevet lavet et rigtig pænt sorteringsarbejde. Nu er jeg spændt på at gøre regnskabet op og finde ud af, om det kan betale sig at skille afgrøden ad.

Uge 47. Den største arealomlægning i Danmarkshistorien siden 1864.

Et bredt flertal i Folketinget har vedtaget en grøn trepartsaftale. Landbruget skal reducere sin kvælstofudledning, Der skal plantes en milliard træer, og et areal på størrelse med Fyn skal ikke længere være landbrugsjord, og landbruget skal pålægges en CO₂-afgift. Jeg savner mere fokus på økologi, som en del af løsningen. Økologi er en schweizerkniv, der løser mange af landbrugets udfordringer, som rent drikkevand, mindre kvælstofudledning i fjordene, bedre dyrevelfærd, større naturdiversitet og sundere fødevarer. Teknologiske løsninger som fodertilsætningsstoffer og biokul giver os ikke et nyt landbrug med dyr på græs og et summende liv af insekter og sangfugle.

Uge 45. Bygningsvedligehold.

På denne årstid er det sæson for bygningsvedligehold. Lige nu arbejder jeg med den væg, der er blottet efter, at spaltestalden blev fjernet for et år siden. Arealet har været meget vådt, og det er først nu, at det er til at færdes i området, selvom det faktisk stadigvæk er vådt og blødt. De gamle skotrender er fjernet, og tømreren har repareret taget. Da de fjernede spaltestalden, viste det sig, at den oprindelige kampestenssokkel til laden stadigvæk er der. Nu er jeg så ved at forsøge mig med at reparere den soklen ved at spække mellemrummene mellem kampestenene med beton. Mens jeg forsøger mig som murer spekulerer jeg over, hvordan væggen skal renoveres.

Uge 43. Lunt og forholdsvis tørt efterårsvejr.

Kreaturene har fået adgang til det ny indhegnede areal med efterafgrøderne, og der er lavet wrapballer i det fineste efterårsvejr. Det blev ikke til så mange baller som ønsket, men kvaliteten synes til gengæld god. Havren er blevet godkendt som glutenfri grynhavre, og prisen er låst fast. Nu venter jeg på, at den bliver hentet og afregnet. Havre er en fast afgrøde i markplanen, og jeg har sikret mig såsæd til foråret, denne gang en nematoderesistent sort, Nemesis. I markplanen til næste år regner jeg med at fortsætte med slåningsbrak. Den sidste afgrøde bliver måske vårsæd eller vårrug. Jeg holder en pause med byg/ært for at undgå sædskifteproblemer.

Uge 41. Efterår.

Det er blevet køligere, og der er smukke farver på træerne. Jeg har lavet indhegning til kreaturerne på halvdelen af byg/ært marken. Her kan dyrene så afgræsse efterafgrøder, spildkorn og kvik henover vinteren. Den anden halvdel af byg/ært marken bliver skårlagt i næste uge, og der bliver lavet wrapballer. Det er så vinterfoderet, når eller hvis der kommer en masse sne, der gør afgræsning besværligt. Administrativt arbejder jeg med salg af afgrøder. Der er her i efteråret en stor interesse for glutenfri grynhave. Jeg har en flot havre liggende og er ved at undersøge muligheden for at sælge den glutenfri. Jeg arbejder også med salg af byg/ært afgrøden.

Uge 39. Så kom regnen tilbage.

Efter en periode med tørvejr og dejligt sommergejr, vendte regnen tilbage et par dage med rekordregnmængder. Inden regnen fik jeg kørt en tur mere med brakpudseren i marken med slåningsbrak. Brakmarken er således blevet slået 2 gange i efteråret. I engen er en af studene blevet behandlet mod en klovbyld og ser heldigvis ud til at være rask igen. Jeg har her i sensommeren gået og spekuleret på, om jeg skulle lade dyrene vaccinere mod virussygdommen Bluetongue. Jeg har besluttet mig for ikke at vaccinere dyrene her i efteråret, da temperaturen er faldende og faldende temperatur betyder, at de mitter, der overfører virus, bliver mindre aktive.

Uge 37. Fotosyntese, fotosyntese og fotosyntese.

Høsten er i hus og ligger pænt på tørreriet og venter på at blive tørret færdigt, så det havner nede på 14% vand. På stubmarkerne er der allerede i foråret sået en efterafgrødeblanding. I stubben efter byg/ært står efterafgrøden pænt, og der er god vækst. Der, hvor vi har høstet havre, er efterafgrøden ikke så veludviklet og ikke særlig ensartet. Her kører jeg med brakpudseren for at klippe stub og andre grønne plantedele ned, så mit svage udlæg bedre kan udvikle sig. Efterafgrøderne er vigtige, fordi planterne optager CO_2 fra luften og efterlader det i jorden som kulstof. Mere kulstof i jorden er ensbetydende med bedre udbytter til landmanden.

Uge 35. Høst.

Høsten er i fuld gang, og vejret giver som sædvanligt udfordringer. Byg/ært er blevet høstet med et nogenlunde lavt vandindhold og har givet et fornuftigt udbytte. Vi er i gang med at høste havren, der også ser ud til at give et pænt udbytte. I havren har vi haft nogle forsøgsparcer, der er blevet sprøjtet med biologi, udvundet af en god levende kompost. De sprøjtede led har givet et merudbytte på 8%, hvilket gør det interessant at arbejde videre med. Biologiforsøgene er designet af Ib Borup Pedersen. Du kan læse mere om Ib "[her](#)". Der har også været en forsøgsmejetærsker forbi CarbonFarm forsøget. Her er jeg bange for, at udbyttet skuffer.

Uge 33. Hvad lærte jeg så i år.

Foråret var både meget sent og meget vådt. Derfor undlod jeg de sædvanlige tre stubharvninger, hvor jeg trækker rodukrudtet fri af jorden og lægger det ovenpå jorden, inden det med ploven bliver placeret i bunden af plovfuren. Jeg kan i den grad konstatere, at stubharvninger forud for pløjning har en gavnlig effekt på rodukrudtet. Jeg er igen i år blevet bekræftet i, at tidlig såning lønner sig. Det er bare med at komme ud med såmaskinen på sandjorden tidlig forår, også selvom jorden er meget kold. I CarbonFarm forsøget står kornet i det pløjede og harvede led ret godt. I de to led med no-till er der til gengæld absolut intet korn at finde.

Uge 31. Klargøring af tørreriet til høst.

Der har været travlt siden sidst. Jeg har fået hentet rugen i tørreriet og fået fejlet og støvsuget hele anlægget. Sugetrykblæser, soldrenser og aspiratør er stillet op og hele anlægget er klar til høst. Nu venter jeg bare på, at afgrøderne er klar. Først kommer byg/ært, der er ved at modne. Havren er stadigvæk helt grøn. Jeg er også begyndt at køre med brakpudseren i den 1/3 af jorden, hvor jeg har slåningsbrak. Formålet med brakafgrøden er at skabe mere naturdiversitet til bl.a. insekter og vildt. Det er i den grad lykkedes. Der er kløverarter, tidsler, agersvinemælk, cikorie, kamille, græsser og andre planter. Det må være det rene paradys for insekterne.

Uge 29. Fantastisk ferie i Canada.

Vi er tilbage fra ferie i Canada. Vi har boet i byen Hamilton i provinsen Ontario hos Marie og Lyle Jeakins, der sammen med deres børn og børnebørn har givet os den ene fantastiske oplevelse efter den anden. Vi har besøgt [Canadien Warplane Heritage Museum](#) og set deres Lancaster Bomber fra 2. Verdenskrig. Der findes kun 2 tilbage i verden, der kan flyve, og den ene har hjemsted i Hamilton. Vi har også hygget med familien, været på Picnic, gået på smukke vandreruter, set historiske steder, besøgt 3 forskellige landbrug, fløjet med modelfly. Vi har også besøgt Niagara Falls og været på bytur til Toronto og besøgt CN-Tower og Ripley's Aquariums.

Uge 27. Status på afgrøderne.

Min slåningsbrak afgrøde vokser godt til. Der er stor diversitet med alverdens plantearter, både ønskede og ikke ønskede, og en skam at man ikke må høste marken til kvægfoder. I CarbonFarm forsøget er der i forsøgsleddene sået vårrug. Rugen står godt i led 1 og 2, det pløjede og det harvede. Rugen er 160 cm. i højden og konkurrerer helt fantastisk mod al ukrudt. I led 3 og 4, hvor der praktiseres no-till, er der ingen rug at finde overhovedet. Havren er pænt langt bagefter vækstmæssigt og står umiddelbart foran skridning. Byg/ært er ved at afblomstre. I de områder, hvor der mangles ærteplanter, tager byggen over. Jeg er glad for blandsæd.

Uge 25. Færdig med markarbejdet.

Langt om længe fik jeg det sidste radrenset og sået efterafgrøder. Store nedbørsmængder ca. hver weekend har trukket markarbejdet ud. Et arbejde jeg normalt er færdig med i udgangen af maj måned. I engen er indhegningen gået igennem, de steder hvor jeg kan færdes. Ca. halvdelen af engarealerne står lige nu under vand, dels pga. en tilsandet sø efter Bredvadmølle, hvor vandet har svært ved at passere og så de massive regnmængder. På trods af de store regnmængder og sen såning står afgrøderne godt og konkurrerer godt mod en stor ukrudtsmængde. Det er en fornøjelse at gå i marken med byg/ært lige nu, der blomstrer så smukt.

Uge 23. Radrensning.

Der er godt gang i plantevæksten, nu med masser af vand i jorden, sollys og passende temperaturer. Jeg mangler en ½ dags arbejde i at være færdig med at radrense 2-gang og så efterafgrøder i havren. Det regnfulde vejr har gjort det svært at få radrenset på de mest optimale tidspunkter. I GUDP-projektet CarbonFarm har vi fået udviklet en rækkeslåmaskine. Meningen er at slå ukrudt og græsser imellem kornrækkerne som erstatning for radrensning. Det er Yding Smedie, der har stået for konstruktion af slåmaskinen. I løbet af ugen har jeg haft besøg af en skoleklasse, der har hørt om bombefly, og en landbrugsskole, der har hørt om ekstensiv landbrug.

Uge 21. Biostimulanter.

Jeg har været ude med biostimulanter i nogle forsøgspareller. Det er biologi der bliver sprøjtet ud med en marksprøjte. Væsken indeholder især svampe, som vi mangler i jorden. Biologien bliver udvundet af en god kompost. Det hele foregår i et samarbejde med Ib Borup Pedersen. Se mere om Ib "[her](#)" Havren er blevet radrenset 1. gang og har langt om længe fået sin gylle. I byg/ært er jeg ved at radrense 2. og sidste gang. Sammen med radrensning undersår jeg mine efterafgrøder. Det er en god robust blanding, der hedder N-fix undersåning 5 fra DSV. Jeg er glad for regnvejret forleden. Regnen faldt et tørt sted og har sat godt gang i plantevæksten

Uge 19. Tørvejr og meget travlt.

Havren er sået og er på vej op med rekordfart i det varme vejr. På meget kort tid har vi skullet pløje, harve og så. Jeg har ikke foretaget mine sædvanlige stubharvninger mod rodukruddet forud for pløjning. På grund af det meget sene forår har jeg bare pløjet markerne, endda uden jordpakker. Det er en fornøjelse at pløje uden jordpakker, men det giver knap så jævne marker. Klimamæssigt og omkostningsmæssigt giver det god mening at reducere jordbearbejdningen. Om det så er en god ide mht. rodukruddet, får vi så at se. I skrivende stund synes jeg, at der er en del kvik på markerne. Jeg har samlet sten og er begyndt at radrense i byg/ært.

Uge 17. Den vådeste april i over 150 år.

Jeg har fået sået halvdelen af det, der skal tilsås. Det er på den lette halvdel af jorden, som er sået med byg/ært. Den sidste halvdel, hvor der skal sås havre, er blevet pløjet den forgangne uge. Når jeg kører meget i marken, hører jeg ofte lydbøger. Senest har jeg lyttet til bogen "Jordbundet" af Rasmus Hage Dalland. Med udgangspunkt i den sidste bonde fra sin egen slægt rejser Rasmus Hage Dalland rundt til forskellige landbrug og tegner et billede af, hvordan landmændene selv opfatter de udfordringer og løsninger forvaltningen af jorden byder dem. Jordbundet undersøger, hvor landbruget står lige nu - på tærsklen til store forandringer.

Uge 15. Det regner og regner, og det er umuligt at færdes i marken.

Alt vandet fra markdrænene, vejene, byerne og rensningsanlægget skal bortledes via Gudenåen. Åen kan ikke hurtigt nok bortlede vandet, og marker, enge, og bygninger bliver oversvømmet. Problemet er Bredvad sø. Søen er den første af 3 kunstige søer skabt for 100 år siden i forbindelse med etablering af Vestbirk vandkraftværk. Bredvad sø er et kæmpe sandfang, der nu er fyldt helt op. Det betyder, at vandet har svært ved at passere søen, det medfører så massive oversvømmelser. Horsens kommune har lavet et fantastisk projekt til at afhjælpe problemet. Det projekt er nu sat på pause i 1 – 2 år, forbi en meget lille gruppe borgere har gjort indsigelse.

Uge 13. Forår på pause.

Jeg fik pløjet marken, hvor der skal være byg/ært. Så blev vejret ustadigt, og jeg er ikke kommet videre i marken. Tvillinghjulene er monteret på traktoren, og plov og harve er klar til forårsarbejdet, hvis vejret vil være så venligt at arte sig. Der er to ting, man som bonde er nervøs for. Det ene er netop vejret, hvor 2023 står lysende klar i ens erindring, som det værste vejrmæssige år nogensinde, i hvert fald i min karriere som bonde. Det andet, man som bonde er nervøs for, er politikerne, der diskuterer, hvordan landbruget skal reguleres med hensyn til klimaafgifter i fremtiden. I engen hos kreaturerne har jeg aftalt et salg af 2 køer og deres tilhørende kalve.

Uge 11. Forår.

Ploven er fundet frem, og jeg kører og pløjer på den lette del af jorden. Ploven har fået nye skær, denne gang 18 tommer for at få en bedre underskæring af kvikken. Pløjningen foregår i år uden at have kørt med stubharven først, som ellers har været obligatorisk i rigtig mange år. Jordpakkeren er heller ikke med i år. Jeg har svært ved at se, at udbyttet bliver bedre efter jordpakning. Sædskeftet er også ændret. Jeg fortsætter med havre og byg/ært. Vinterrugen er blevet skiftet ud med slåningsbrak. Brakafgrøden er N-fix5 fra DSV, altså kløvergræs, der er undersået i marken sidste forår. Afgrøden skal gerne tilføre jorden en masse kvælstof og kulstof.

Uge 9. Klimaafgift på de biologiske processer i landbruget.

Svarer-udvalget foreslår, at landbruget og dermed produktionen skal pålægges en CO_2 -afgift. Der er helt ok, at vi betaler samme afgift som industrien og transportsektoren, når det drejer sig om brændstof og strøm. Der hvor det bliver svært er ved de biologiske processer. Det er korrekt, at husdyrene belaster klimaet, og ja mest kreaturerne. Det er også klimabelastende, at vi harver og pløjer markerne, anvender gødning og benytter hjælpestoffer. Faktisk er vi også landmænd, der binder store mængder CO_2 i jorden via effektive efterafgrøder. Det er særdeles kompliceret at beregne de biologiske processer. Jeg er enorm nervøs for landbrugets fremtid.

Uge 7. Genmodificerede planter nej tak.

Det er igen tid til indendørs vedligehold, mens regnen får dammen i haven til at løbe over. Imens undres jeg over, at Økologisk Landsforening målrettet arbejder på at indføre planteforædlingsteknologien GMO i økologien. ØLs vedtægter tilsiger klart, at man skal følge IFOAMs principper, der klart tager afstand fra GMO. Ingen kender konsekvenserne ved at man klipper i et DNA og klasker nogle gener ind i planten. GMO-afgrøder hører under patentlovgivningen og stavnsbinder os landmænd til de firmaer, der sælger dem. Som forbruger mister jeg muligheden for at fravælge fødevarer indeholdende GMO-afgrøder, såfremt økologien ikke holder stand.

Uge 5. Tørring af korn.

Jeg har stadigvæk kornet liggende fra høst 2023. Det er ikke nogen stor høst. Faktisk er det den dårligste, jeg har haft i alle mine år som landmand. Havren er godkendt til gryn, men kornet har slået sig, og vandindholdet er for højt. Jeg er derfor ved tørre havren. Det gør jeg ved hjælp af en stor varmekanon, der blæser varm tør luft ind til kornblæseren. Når kornet skal tørres på denne årstid, hvor den relative luftfugtighed i luften er omkring 100% det meste af døgnet, er kunsten at hæve lufttemperaturen med 10 grader. Derved sænker jeg luftfugtigheden med 40% til en relativ fugtighed på 60 %, hvilket betyder, at jeg kan tørre kornet ned til 13,5 - 14,0 %.

Uge 3. Rykket ind i varmen.

Vejret er træls at være ude i. Det er enten meget vinterligt med sne og frost eller ekstremt vådt. Inde i varmen er jeg ved at ombetrække nogle gamle stole. Stolene er en del af en spisestue, der oprindeligt har tilhørt min oldefar [Niels Baatrup](#) og stået på Ørskovgaard. Spisestuen blev lavet til min oldefar i 1934 i forbindelse med, at han i efteråret havde fået genopbygget Ørskovgaard efter en alt ødelæggende brand i foråret 1934. I 1942 solgte min oldefar Ørskovgaard og flyttede til Horsens. Spisestuen kom herefter ud på vores gård og har siden tjent først mine bedsteforældre og herefter mine forældre. Der er mange minder forbundet med møblerne.

Uge 1. Godt nytår.

Nytåret startede meget blæsende først med store regnmængder og senere afløst af masser af sne og nu bidende kulde med 2-cifrede minus grader. Kreaturerne nede ved åen får dagligt besøg. Det er svært at gå derned gennem sneen, så besøget er oftest med traktor via en omvej gennem Åstruplund pga. masser af sne på markvejen. Uanset vejret skal dyrene nok bliver fordret med wrap og halm. Dagens højdepunkt for dyrene er det valsede korn, som de er ret begejstrede for. Nytårsdag fik dyrene et nyt areal at gå på. Arealet var sidste år en brakmark, som nu skal i omdrift igen. Marken har dyrene dog ikke haft meget glæde af endnu pga. sneen.

